

Cosmetische zorg 2.0

Samenstelling - Dr. Kees-Peter de Roos, dermatoloog | Fotografie - Dreamstime.com

Het verfraaien van het uiterlijk is al zo oud als de mensheid. In de moderne tijd is er, sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw, een trend te zien waarin de behoefte aan rimpelbehandelingen steeds meer toeneemt. Deels omdat men er meer geld voor over heeft, maar ook omdat de aanbieders handig inspelen op trends of deze zelfs creëren. Zo adviseert men vooral jongeren, nog helemaal zonder spoor van rimpels, om 'preventief' Botox te spuiten of lippen op te vullen. Daar is zelfs een naam voor: de 'duckface'.

Overall waar er meer vraag is, neemt ook het aanbod toe. Op steeds meer plaatsen was het mogelijk je rimpels te laten opvullen of je spieren te laten verslappen. In ziekenhuizen en klinieken door bijvoorbeeld plastisch chirurgen of dermatologen, maar ook door zogenaamde basisartsen of huisartsen en zelfs verzekeringsartsen. Soms in een gespecialiseerde kliniek, maar heel vaak ook bij de schoonheidsspecialiste om de hoek. Zolang je maar arts bent, mag je immers inspuitingen doen. Waar de kwaliteit bij plastisch chirurgen en dermatologen wettelijk geborgd is, zij hebben immers een lange en gesuperviseerde opleiding achter de rug, weet je dat niet altijd bij andere artsen. Er is totaal geen zicht op welke opleidingen er voor cosmetische ingrepen beschikbaar zijn, laat staan of iemand daar iets van gevolgd heeft. Dat gaat vanaf nu veranderen.

"Naast de televisieprogramma's die laten zien wat allemaal mogelijk is om je uiterlijk te verfraaien en vooral succesverhalen belichten, was er de afgelopen tijd ook aandacht op televisie voor misstanden in de cosmetische sector. Van brandwonden op de huid opgelopen tijdens een laserbehandeling tot de schadelijke gevolgen van het gebruik van sommige typen fillers bij bilvergrotingen." Dit schrijft de toenmalige minister van Volksgezondheid Edith Schippers in 2015 aan de Tweede Kamer.

Er kwamen bij de overheid steeds meer meldingen van complicaties na gebruik van zogenaamde injectables. Dat zijn stoffen die in de huid gespoten kunnen worden om rimpels op te vullen. Deze heten ook wel 'fillers' (letterlijk: 'opvullers'). Er zijn twee soorten van. Stoffen die heel lang in de huid achterblijven (permanente fillers) en stoffen die na verloop van enkele maanden alweer verdwijnen (niet-permanente fillers). En vooral die zogenaamde permanente fillers gaven vaker problemen, soms pas na anderhalf of twee jaar. Daarbij bleek dat wanneer er klachten optraden, het voor de klant niet altijd duidelijk was tot wie men zich moest wenden. Tot de arts of tot de schoonheidsspecialiste?

Verder kunnen bij een verkeerde injectietechniek veel eerder complicaties optreden. Ook was niet altijd helder welke kwalificaties de artsen al dan niet konden aantonen. Daarop aangesproken, wilde de minister orde op zaken stellen in de cosmetische sector.

De minister heeft eerst de campagne "Kijk uit. Jezelf mooier maken kan lelijk uitpakken" gestart inclusief een keuzehulp bij cosmetische ingrepen. Daarna heeft zij geprobeerd om de zorgverleners zelf met kwaliteits- en opleidingseisen te laten komen. Daartoe heeft de minister in december 2014 zelfs een subsidie van € 300.000,- aan de Nederlandse Vereniging voor Cosmetische Geneeskunde (NVCG) toegekend. Helaas heeft drie jaar vergaderen niets opgeleverd. Daarna heeft de minister het Zorginstituut (een onafhankelijk adviesorgaan van de overheid) gevraagd om de regie op zich te nemen. Groot verschil met de NVCG is dat wanneer partijen er nog steeds niet uitkomen, het Zorginstituut knopen kan doorhakken: dat heet 'doorzettingsmacht'.

Sinds mei 2017 heeft het Zorginstituut verschillende partijen (cosmetisch artsen, medisch specialisten, huisartsen, kaakchirurgen, enz.) bij elkaar gebracht en is er hard gewerkt aan het *Kwaliteitskader Cosmetische Zorg*. Dit document is afgelopen november gepubliceerd. In dit document staan de eisen waaraan iedereen die cosmetische zorg in Nederland levert zich moet houden en hoe dit uit te voeren. Niet alleen eisen die men aan zorgverleners stelt, maar zeker zo belangrijk, eisen die men aan klinieken stelt. Die eisen komen overeen met de eisen die men aan zelfstandige behandelcentra (voor verzekerde zorg) stelt. Het valt te verwachten dat de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd hierop actief zal toezien en waar nodig zal ingrijpen.

Profielarts KNMG

Behalve aan een kwaliteitskader voor de cosmetische zorg is er ook gewerkt aan een betere opleiding van de cosmetische arts. Er is een zogenaamde profielerkenning cosmetische geneeskunde aangevraagd. Deze kunnen artsen aanvragen voor een deelgebied van de geneeskunde waarbij de deskundigheid van de arts meer verdieping krijgt, maar niet zo uitgebreid dat het een medisch specialisme wordt. Sinds 1 juli 2019 is het profiel cosmetische geneeskunde erkend binnen de KNMG. De titel is nu *cosmetische arts KNMG*. Deze titel heeft niet dezelfde wettelijke bescherming als die van arts of dermatoloog. Het onterecht voeren van de titel dermatoloog is strafbaar. Iemand die onterecht de titel cosmetische arts KNMG voert, is niet strafbaar, maar kan wel door de beroepsgroep voor de rechter worden gedaagd.

Bij de erkenning van het profiel cosmetische geneeskunde is ook een heel opleidingsschema geschreven, zodat patiënten in de toekomst weten welke opleiding een cosmetisch arts KNMG heeft gevolgd. Dat is winst voor de zorgsector, maar vooral voor al de patiënten die cosmetische ingrepen willen laten doen. **H**

Genoemde websites

<https://jezelfmooiermaken.nl/>

<https://www.zorginzicht.nl/kwaliteitsinstrumenten/cosmetische-zorg-kwaliteitskader>

<https://www.knmg.nl/opleiding-herregistratie-carriere/cgs/regelgeving/cosmetische-geneeskunde.htm>